

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Ecclesia, Qvæ Est in Purgatorio

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. Animas in Purgatorio certas esse de sua æterna salute.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53890)

CAPVT IV.

Animas in Purgatorio certas esse de sua aeterna salute.

QUÆRTIA quæstio nunc tractanda est. *Sintne in Purgatorio animæ certæ de sua salute, an incertæ.* Lutherus artic. 38. docet, non esse certas. Idem docent quidam Catholici, qui existimant varias esse in Purgatorio pœnas, & vnâ esse omnium maximam, incertitudinem salutis, qua dicunt quasdam solùm animas mulctari, quæ licet reuera certò saluandæ sint, tamen ipsas hoc ignorare. ita videtur sentire Dionysius Carthusianus ob quasdam visiones, quas ipse refert libro de quatuor nouissimis, art. 47. **I**DEM docet Michaël Baij lib. 2. de mer. operum, cap. 8. vbi probare volens peccatum veniale mereri ex natura sua mortem æternam, adducit in argumentum, quia alioqui sequeretur animas in Purgatorio certas esse de sua salute, quod absurdum ei esse videtur.

Denique idem videtur deduci ex sententia Gersonis lect. 1. de vita spirituali, & Ioannis Rossensis contra artic. 38. Lutheri, qui admittunt veniale peccatum non esse tale, nisi ex misericordia Dei, ac proinde iustè posse puniri in æternum, si Deus velit. Hinc enim sequitur, animas, quæ habent venialia peccata, non posse certò scire, an non punientur in æternum, quanquam Rossensis in art. 38. Lutheri contēdit animas purgatorij esse certas de sua salute, quod non video quomodo cohæreat cum priore sententia.

At communis Theologorum sentētia est, omnes animas quæ in Purgatorio sunt, habere certitudinem suæ salutis. Vt autem intelligatur quantam habeant certitudinem, notandum est, tres esse gradus certitudinis.

PRIMVS est ille, qui excludit omnem spem, & omnem timorem, & talis est beatorum, quibus beatitudo non est futura, sed præsens.

SECVNDVS est ille, qui excludit omnem timorem, sed nõ omnem spem, & talis est in Purgatorio; nam beatitudo est illis futura, non præsens, & ideo non tollit expectationem, & rursum est ardua, quia per pœnas ad eam peruenient, & ideo illorum

illorum expectatio potest vocari spes, tamen non est contingens, sed necessaria, quia non possunt amplius ab ea excidere, & ideo tollit omnem timorem.

TERTIVS est ille, qui neque spem, neque timorem excludit, & dici potest coniecturalis certitudinis gradus, & talis est noster; nobis enim beatitudo est bonum futurum non præsens, arduum non facile, contingens non necessarium vel impossibile, & ideo propriissimè speramus, & timemus, sumus enim adhuc in prælio, in stadio, in agone.

Nunc ostendamus rem ita esse; Si animæ non haberent certitudinē salutis, id necessariò fieret propter vnam ex quatuor causis, vel quia adhuc possunt mereri, & demereri, vel quia nondum sunt iudicatæ, vel quia ignorant sententiam iudicis, licet lata sit, vel quia propter magnitudinem dolorum ita absorbetur, & obscuratur earum iudicium, ut non possint cogitare, & videre hanc certitudinem: sed nihil horum habet locum; non primum, ut patuit; non secundū, quia licet iudicium vniuersale nondum sit factum, tamen præter illud est particulare, quo iudicantur animæ statim à morte, ut Theologi in 4. dist. 47. & B. Thomas 3. part. quæst. 58. artic. 5. docent.

Adduci solent ad hoc iudicium particulare probandum loca duo: Vnus ex illo Ioan. 5. *Pater omne iudicium dedit filio*, cum enim dicit, *omne iudicium*, videtur plura iudicia significare, vnum videlicet particulare, & aliud vniuersale. Alter ex illo Hebr. 9. *Statutum est hominibus semel mori & post hoc iudicium*. Sed ista loca non concludunt, vterque enim potest intelligi de iudicio vniuersali; nam Ioan. 5. illud (*omne*) non necessariò refertur ad duo iudicia, particulare, & generale, sed ad varios homines iudicandos, & ad varia opera, de quibus iudicandum erit, certè Augustinus exponit de vltimo iudicio. Alterius autem loci ex cap. 9. ad Hebræos sensus est, cum fuerint mortui omnes homines, tunc fiet iudicium, ut OEcumenius exponit.

Efficaciter tamen probatur iudicium particulare ex illis verbis Eccles. 11. *Facile est coram Deo in die obitus retribuere unicuique secundum vias suas*. Item: *In fine hominis denudatio operum illius*. Et præterea idem colligitur euidenter ex alia veritate; nam de fide est, mox à morte impios descendere ad æterna

æterna supplicia, vt patet Lucæ 16. de diuite, & iustos ad æterna gaudia, vt patet Lucæ 23. de latrone: *Hodie mecum eris in Paradiso.* At non est vlllo modo credibile prius distribui pœnas, & præmia, quàm fiat iudicium.

Deinde Patres idem docent. CYPRIANVS sermone de mortalitate: *Gratulari, inquit, oportet, & temporis munus amplecti, quòd dum nostram fidem firmiter promimus, & labore tolerato ad Christum per angustam Christi viam pergimus, præmium vitæ & fidei ipso iudicâte accipiamus.* CHRYSOSTOMVS homil. 37. in Matth. *Postquam, inquit, diem tuum obieris, iudicium, & pœna consequetur. In inferno enim, Psal- mista dicit, quis constabitur tibi?* Vbi etiam si non additur statim, tamen necessariò subintelligitur. Nam refellit Chryso- stomus illorum errorem, qui putabât Christum post mor- tem prædicaturum, & ad pœnitentiam adducturum defun- ctos.

Vtitur autem hoc argumento; *Post mortem sequitur iudi- cium, & post iudicium pœna inferni, in inferno autem nemo potest confiteri Domino; igitur post mortem non est locus pœnitentiæ; quòd si Chryso stomus non vellet dicere, statim à morte impios iudicari, & trudi in infernum, sed differri hæc omnia in diem nouissimum, nihil valeret argumentum eius.* Responderetur enim, hoc medio tempore prædicari posse defunctis, dum iudicium vniuersale differtur. AVGVSTINVS lib. 2. de origine animæ, cap. 4. *Iam illud, inquit, rectissime, & valde salubriter credit, iudicari animas cum de corporibus exierint, antequam veniant ad illud iudicium, quo eas oportet, iam redditis corporibus, iudicari.*

His accedant exempla eorum, qui se iudicatos testati sunt. Scribit B. GREGORIUS lib. 4. Dialogorum, cap. 36. de quo- dam Stephano, qui cum esset mortuus, & iudici oblarus, au- diuit iudicem dicentem; *non hunc sed Stephanum Ferrarium vocari iussi, atque ita ille reuixit, & simul Stephanus Ferrarius, qui in vicinia morabatur, obiit. cui simile narrat S. Au- gustinus libro de cura pro mortuis, cap. 12. de quodam Cur- ma. Addit autem Gregorius hæc non fieri vero errore, sed vi per istum quasi errorem, qui mortuus fuerat, reuiuisceret, & narraret viuentibus tormenta, & iudicium quod manet im- pios post hanc vitam. Ibidem cap. 38. narrat exemplū de quo- dam*

dam Crisorio, qui in articulo mortis positus, adhuc viuens vidit sententiam suæ damnationis.

Duo similia narrat Beda lib. 5. hist. cap. 14. & 15. de duobus, qui desperantes mortui sunt, quia iam viderant iudicium suum peractum, & sententiam latam. Simile narrat Ioannes Climacus in sua scala, gra. 7. de quodam eremita, qui in articulo mortis audiebatur quasi in iudicio positus respondere accusationibus, & interdum dicere, falsum est, non feci; interdum, feci, sed poenitentiam egi; interdum, verum dicitis, nec habeo quod respondeam.

DE NIQVE existat memorabile exemplum in vita S. Brunonis, de quodam Parisiensi Doctore, qui in ipsa Ecclesia, dum exequiæ fierent, sublato capite ex feretro clamauit; Iusto Dei iudicio accusatus sum, & sequenti die iterum clamauit, iusto Dei iudicio iudicatus sum, & tertio die, iusto Dei iudicio damnatus sum. Est autem notandum circa hæc exempla, tam iudicium illorum, quod ante mortem peractum est, quàm istius Parisiensis, quod in triduum post mortem dilatum fuit, pertinere ad particularem quandam, & extraordinariam prouidentiam, qua Deus utitur ad nos siue instruendos, siue terrendos, alioqui regulariter credendum est iudicium fieri statim à morte; nam ordinariè tempus poenitentiae utile durat vsque ad extremum spiritum, vt aperte docet Leo epist. 90. ad Rusticum; nec est ratio cur post mortem retardetur iudicium, cum Deus non egeat testibus, nec allegationibus, sed in instanti possit iudicare. Dici posset etiam, & fortasse probabilius, in exemplis à Beda allatis, iudicium ante mortem non peractum, sed præostensum tantum fuisse: in exemplo autem illius Doctoris Parisiensis iudicium non dilatum in alterum diem, sed solum altero die manifestatum.

Est etiam obseruandum, non posse certò definiri, an animæ deferantur ad iudicem, an ibi iudicentur vbi corpus relinquunt, & similiter an iudicentur immediatè à Christo in forma humana sententiam proferente, an solum diuinâ virtute, quæ vbique præsens est, an verò per Angelos sententia manifestetur. Quod enim Scripturæ passim dicunt, Christum hominem esse iudicem viuorum & mortuorum, intelligitur de nouissimo generali iudicio; nam etiam ante Christi incarnationem iudicium particulare exercebatur; ynde nõ solum

HHHh

non

non est certum, sed nec admodum probabile, quod Innocentius III. affirmat lib. 2. cap. vlt. de contemptu mundi, Christum in forma crucifixi apparere omnibus morientibus, tam bonis, quam malis.

Quantum ad TERTIUM, quod sententia iudicis lateat animas quæ iudicantur, & falsum est, & impertinens; falsum quidem, quia iudicium particulare præcipue fit ad hoc, ut innotescat sententia ei qui iudicatur; nam propter alios erit generale iudicium; propter Deum non est necessarium iudicium, ipse enim omnia nouit, ergo solum fit, ut innotescat ipsi animæ quæ iudicatur; & idem colligitur ex visionibus supra citatis. Est etiam impertinens; nam etiam si non eis innotesceret sententia iudicis, tamen facile possent per se cognoscere qualis sit, ab effectu, quia videbunt se statim in inferno, aut in cælo, aut in purgatorio.

At poterunt, inquires, dubitare, an sint in inferno, vel in purgatorio. Non ita est; nam in inferno blasphematur Deus, in purgatorio laudatur; in inferno non est fides infusa, neque vlla spes, aut caritas Dei: in purgatorio hæc omnia reperiuntur; ergo anima, quæ videbit se sperare in Deo, laudare, & diligere Deum, euidenter cognoscet se in inferno non esse.

At poterit, inquiunt, metuere ne in infernum mittatur, licet ibi adhuc non sit: sed neque hoc dici potest; nam eadem fides manet in illa, quam hinc habuit; hinc autem credidit secundum clarissima Scripturarum testimonia, post mortem non posse fieri vltos de bonis malos, nec de malis bonos, & nihil nisi malum in infernum esse mittendum; cum ergo videat se diligere Deum, & proinde se esse bonam, non metuet damnationem.

DICES; Nos hinc videmus nos diligere Deum, & tamen non sumus certi, an simus iusti, ergo etiam animæ illæ non certo colligent ex dilectione sua iustitiam suam.

RESPONDEO; Nos non videmus habitum caritatis infusum, quo iustificamur, sed ex coniecturis fallibilibus colligimus eum in nobis esse; at animæ separatæ sicut se ipsas perspicue intuentur; nec enim pendent ibi à phantasmatis, ita etiam vident omnia quæ in se habent, ac proinde vident, an habeant verum habitum caritatis, an non; præterea sciunt animas esse immobiles tam in bono, quam in malo, ergo etiam

tiam si non viderent habitum suum infusum caritatis, tamen scirent nunquam se Deum blasphematuras, nec odio habituras, ac proinde nunquam in infernum mittendas. Denique ex fide nouerunt animas impiorum mox à morte corporis detrudi in infernum, nec differri vltius eorum supplicia, id enim omnes Catholici credunt ex cap. 16. Lucae, ergo animæ quæ se vident extra infernum, credunt firmiter se in eum nunquam mittendas.

Quantum ad **QVARTVM**, quòd animæ illæ propter nimios dolores impediuntur à cognitione sui status, & proinde putent se esse in inferno, & in quadam turbatione & desperatione versentur, vt Lutherus dicit, falsissimum est. Nam **PRIMO**, anima diuitis in inferno Lucae 16. non impediabatur à cognitione sui status, quantò minus ergo impediuntur animæ, quæ sunt in Purgatorio?

SECUNDO, quòd in hoc mundo impediuntur homines à recto iudicio ex intensione dolorum, prouenit ex læsione organi corporei, at ibi est pura mens spiritualis, & incorruptibilis.

TERTIO, quia Ecclesia in canone Missæ dicit: *Memento Domine famulorum, famularumq; tuarum, quæ nos præcesserunt cum signo fidei, & dormiunt in somno pacis.* Vbi Ecclesia orat pro animabus Purgatorij; nam subdit, ipsis Domine, & omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerij, lucis, & pacis, vt indulgeas deprecamur. At certè quæ dormire dicuntur in somno pacis, non sunt anxii, nec desperant, sed potius habent admixtam cū summis cruciatibus incredibilem consolationem propter certam spem salutis.

QVARTO, quia si crederent se damnatas, non peterent suffragia viuorum, nec dicerent se breui liberandas si pro eis oretur, vt patet apud Gregorium lib. 4. Dialogorum, cap. 40. & exemplis allatis in prima quæstione.

HHHhh 2

CAPVT